

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ทุกอย่างเป็นอนิจจังหมด เห็นไหม ช่วยอะไรไม่ได้เลย เราจะป้องกันเต็มที่ เวลาธรรมะสอนไว้ “เสียดละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ เสียดอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต เสียดชีวิตเพื่อรักษาธรรม”

เราคุยกันแต่ปากไป คุณการเสียดละสิ เราเสียดละทรัพย์ขึ้นมาช่วยเหลือกัน พันมิตรช่วยเหลือกันเสียดละทรัพย์ ทุกคนให้ทรัพย์ได้หมดเลย แต่พอเวลาปิดสนามบิน เห็นไหม โยมกเขาบอกเลยนะ พวกพันธมิตรหลายคนมาก เขามีธุรกิจการส่งออก แล้วเขาก็เจ็บปวดของเขา ทุกคนถอนตัวออกไปเยอะแยะเลย

นี่ละเสียดละทรัพย์เสียดละได้ เสียดอวัยวะเสียดละไม่ได้ ที่ว่าเสียดอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต เสียดละชีวิตเพื่อรักษาธรรม.. ธรรมคืออะไรล่ะ? ธรรมะคือความถูกต้อง แล้วสิ่งใดถูกต้องบ้าง มันจะถูกต้องจริงหรือเปล่า? ความเห็นของเรา ถ้ามันชอบใจเรา เราก็มองว่าถูกต้องใช่ไหม? ไม่ชอบใจ เราก็มองว่าไม่ถูกต้อง

สิ่งที่ว่าถูกต้อง คำว่าถูกต้อง เห็นไหม ตรัสรู้เองโดยชอบ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ แล้วตรัสรู้เองโดยชอบหรือไม่ชอบ คุณพันธมิตรกับฝ่ายรัฐบาล มีพระเข้ากับทั้ง ๒ ฝ่ายเลย แล้วข้างไหนถูกล่ะ? อ้าว.. พระเป็นผู้นำสังคมใช่ไหม? พระเป็นที่เชื่อถือใช่ไหม? แล้วพระถือหางทั้ง ๒ ฝ่าย แล้วฝ่ายไหนถูกล่ะ?

เหรียญมี ๒ ด้านทุกอย่าง เห็นไหม การกระทำของเราเนี่ย ต้นไม้ต้นหนึ่งมันมีเปลือก มีกระพี้ มีแก่น ความเห็นของใคร? ความเห็นของเด็กใช่ไหม? เด็กนี้เรามาวัดมาด้วยกัน เขาแปลกใจกันมากนะ เรามาวัดมา มาจากทางไกล มาวัดนี้มาทำไม? คนพื้นที่เขาแปลกใจกันมาก อ้าว.. ทำบุญ เขาก็ตัดบาตรทำบุญอยู่แล้ว แล้วนี่มาทำไม? เพราะเขาได้ในระดับของท่านใช่ไหม? แต่ของเราเนี่ยเราต้องการธรรมะ เราต้องการสัจจะความจริง

สิ่งที่เป็นสัจจะความจริงมันเกิดมาจากไหนล่ะ? เกิดมาจากหัวใจของเรานะ ไม่ใช่เกิดจากสภาวะแวดล้อม เห็นไหม เด็กเสียเพราะสภาวะแวดล้อมไม่ดี สังคมไม่ดีถึงได้ทำให้เด็กเสียหมดเลย ในสังคมของโจรนะ ลูกโจรบางคนมันก็เป็นคนดีได้ สภาวะแวดล้อมมีส่วนใช่ไหม มีส่วน แต่สภาวะแวดล้อมจะมีส่วนขนาดไหน ใจของเรา ความจริงอันนี้ถ้าใจของเราสร้างบารมีมา จะสภาวะแวดล้อมขนาดไหนเราก็เอาตัวของเราเองรอดได้ แต่ถ้าใจเราอ่อนแอ สภาวะแวดล้อมจะชักนำเราไปหมดเลย

สภาวะแวดล้อม เห็นไหม ระดับของท่าน สัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ หมูกณะเป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ.. สิ่งที่เป็นสัปปายะนี่สิ่งที่สมควรแก่การกระทำ เขาแสวงหากัน แต่เราปฏิบัติกัน เรามาอยู่ในป่าในเขา เราประพฤติปฏิบัติใหม่?

เรานี้คิดถึงไป พระคิดถึงนี้ได้ประสบการณ์ในชีวิตมาก ไปอยู่ในป่าในเขานะ คนทุกข์คนยากเขาก็อยากจะมีสถานะ เขาก็อยากแสวงหาหน้าที่การงานของเขา ให้อำนาจในเมืองทุกข์ยากกันมากนะ เสาร์อาทิตย์อยากจะไปหาอากาศบริสุทธิ์กัน ก็อยากจะทำในป่า ให้อันอยู่ในป่า มันก็อยากเข้ามาอยู่ในเมือง เพราะอยู่ในเมืองมันมีโอกาสทำมาหากิน ให้อันอยู่ในเมืองทำมาหากินแล้วมันเครียด มันก็อยากจะทำในป่า ต่างคนต่างแสวงหาสิ่งที่ตัวเองชอบใจ แล้วใครถูกล่ะ? มีใครถูกเห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน ความถูกต้อง เสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม ธรรมะคืออะไร? คุณต้องสัมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหาธรรมอยู่ ๖ ปี แสวงหาจากไหน? แสวงหาจากครูบาอาจารย์ต่างๆ พอสงบขนาดไหนมันก็ไม่ใช่ทั้งนั้นแหละ สุดท้ายแล้วเราก็ต้องเข้ามาพิจารณาของตัวเอง ตรัสรู้เองโดยชอบ

สยมภูตรัสรู้เองโดยชอบ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้า เราสาวก สาวกนะมีธรรมะเป็นผู้ชี้แนะ ดูพระบวชมาแล้วหัวโล้นๆ เดี่ยวนี้เป็นการแสดงของเขา ล้อตอกมันแสดงเป็นหลวงตา มันก็โกนหัว มันก็ห่มผ้าเหลือง แล้วมันได้ตั้งค้ำด้วย

นี่สมมุติสงฆ์ เราบวชมาเป็นสมมุติสงฆ์ สงฆ์นี้เป็นสมมุติขึ้นมา มันจริงตามสมมุติ เพราะอะไร? เป็นพระจริงๆ นะ ตามความสมมุติ ถูกต้องตามธรรมวินัย ทีนี้ถูกต้องตามธรรมวินัยแล้วนี่จริงตามสมมุติ แล้วสมมุติบัญญัติ พอบัญญัติขึ้นมา เรามาประพฤติปฏิบัติกันเพื่อคัดแปลงตน

ได้นิสัย ขอนิสัยเพื่อตัดแปลงตน นิสัยของฆราวาส นิสัยของภฤหัสถ์ นิสัยของสมณะ สมณะควร
มีนิสัยอย่างไร?

นิสัยอย่างนี้ก็คือสภาวะแวดล้อม ไม่ใช่ความจริงเลย ทำตัวเองให้สมควรสภาวะแวดล้อม
ให้ใจมันสมควรแก่การงาน ความจริงมันอยู่ข้างใน นิสัยคุณิเวลาพระมีศีลมีธรรม ต้องถือธรรม
วินัย ถ้าถือธรรมวินัย อะไรผิดมากเป็นอาบัติ ต้องปลงอาบัติเพื่ออะไร? เพื่อตัดแปลงตน อาบัตินี้
สมมุติบัญญัติ นี่ไปปฏิบัติ ปฏิบัติ

พอปฏิบัติขึ้นมา ปฏิบัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ.. ปฏิเวธคือความรอบรู้ คือความรู้จริง ถ้าความรู้
จริงขึ้นมา เห็นไหม ความถูกต้อง ความเห็นชอบธรรม พอความเห็นออกมามันก็เป็นความ
ถูกต้องชอบธรรม แต่นี่เอาทฤษฎีมากัดง้างกันว่าสิ่งนั้นเป็นความถูกต้องๆ มันต้องใช้เวลาพิสูจน์
ว่าอะไรเป็นความจริง สิ่งใดเป็นความจริง อันนี้เป็นเวลาพิสูจน์นะ

แต่ถ้าเป็นธรรมของเรา ไม่ต้องมาพิสูจน์ เพราะเวลากลางวันกลางคืนนี้เป็นยักษ์ กินชีวิต
ของเราไป กินทุกอย่างเราไป แล้วก็รอเวลาพิสูจน์ แต่ถ้าเป็นปัจจัยตัดตั้ง สิ่งนั้นไม่ต้องพิสูจน์ มัน
พิสูจน์กลางหัวใจเรา ถ้าพิสูจน์กลางหัวใจเราเอาอะไรพิสูจน์ล่ะ? นี่ปัจจัยตัดตั้ง สันติภูมิจิโก ความรู้
จริง

แต่ถ้ามันเป็นมิจฉามันก็รู้จริงของมัน รู้จริงตามความมิจฉาของมัน เห็นไหม นี่ความ
ถูกต้อง ถูกต้องของใคร? ถูกต้องของกิเลส กิเลสมันก็บังคับตัวเองไว้ ความที่เป็นความว่าง ใจ
เป็นความว่าง นิพพานเป็นความว่าง มันอยู่ในความว่าง

“คูสิโฆมราช เธอจงดูโลกนี้เป็นความว่าง แล้วกลับมาถอนอัตตานุทิฏฐิ กลับมาถอนผู้ที่รู้
ว่าว่าง”

ไฉนบอความว่างๆ แล้วมันซ่อนกิเลสไว้ที่ความว่างนั้นไง เพราะไปรู้ว่าว่างใช่ไหม?
ว่างแล้วจะทำเพื่ออะไรล่ะ? เห็นไหม คูสิ โฟนี่ถ้าเราใช้ประโยชน์ขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์เรา
ไฟถ้ามันเผาบ้าน มันก็เผาไหม้เรือนไปหมด

นี่ก็เหมือนกัน รู้ว่าว่างๆ แล้วก็เผาชีวิตเราให้หมดไปวันๆ หนึ่งใจ ชีวิตเราไม่มีอะไร
เหลือเลย เพราะอะไร? เพราะเราไปแช่อยู่กับสิ่งที่เราเข้าใจผิด แต่ถ้ามันเป็นความถูกต้อง สิ่ง

ถูกต้อง มันขยับ มันรู้หมดคนะ มันมีสติสัมปชัญญะมันจะเข้าใจ หู ตาสว่างหมดเลย แล้วพอหูตาสว่างไป โลกทำไมเป็นอย่างนี้ล่ะ?

โลกเป็นไปตามสายบุญสายกรรม โลกเป็นไปตามกรรม กรรมจำแนกสัตว์โลกให้เกิดแตกต่างกัน ทิฐิमानะความเห็นของคนแตกต่างกันไป ความเห็นของคนก็แตกต่างกันไป สิ่งที่แตกต่างกันไปแล้วทำอย่างไรล่ะ? ก็มีศีลมีธรรมเป็นคนตัดสินว่าถูกต้องตามศีล เห็นไหม ศีล ๕ เราจะทำคุณงามความดีๆ คุณงามความดีมันถูกต้องศีลธรรมหรือเปล่า? ถ้าถูกต้องศีลธรรมขึ้นมาแล้ว สภาวะแวดล้อมเพราะอะไร? เพราะความคิดเป็นอารมณ์ของใจ

ศีลเป็นอารมณ์ของใจนะ อารมณ์ของใจ สิ่งที่เป็นเครื่องประดับใจไม่ใช่ตัวใจ ให้ใจเป็นปกติขึ้นมา แล้วมันดูแลตัวเองเข้ามาจนมันตั้งมั่นได้ มันรักษาตัวมันเองได้ ถ้ารักษาตัวมันเองได้ มันจะไปทำความผิดพลาดอะไร องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์นะ อยู่ในป่า ในเขา โคนต้นโพธิ์ รุกขมูลเสนาสนัง นี้รุกขมูล ชีวิตของเรามีแค่นี้แหละ มันใช้สอยใช้ง่าย แค่นี้มันก็พอแรงแล้ว มันอยู่ได้แล้ว แต่สิ่งที่เป็นโลกขึ้นมาเพราะเอาโลกเป็นใหญ่ โลกเป็นใหญ่ก็ต้องมีรัฐสวัสดิการ มีปัจจัยเครื่องอาศัยที่เราสุขสบาย

สุขสบายเป็นภาระแบกหาม สุขสบายของเรา สุขสบายตามการดำรงชีวิต ปัจจัยเครื่องอาศัยเท่านั้น มันพอแล้ว เห็นไหม คุณิพระเรานี้บวชมาบริจาร ๘ บาตรเป็นอาหาร ฆมกรกเป็นน้ำจืดเป็นเครื่องนุ่งห่ม แล้วก็ฉันยาด้วยน้ำคองมูตรเน่า เท่านั้นเองชีวิตดำรงได้แล้ว ธรรมชาติดำรงได้แล้ว ดำรงเพื่ออะไร? ดำรงเพื่อมาแสวงหาความจริง แสวงหาธรรม บังคับตัวเองให้ได้ นั่งสมาธิภาวนา เห็นไหม พุทโธ พุทโธ จิตมันสงบไหม? พอนั่งสมาธิภาวนา พอพุทโธคำหนึ่งมันคิดไปรอบโลก

นี่ก็เหมือนกัน พุทโธ พุทโธ เวลาเอาความคิดของเรา ไว้ในอำนาจของเรานี้เอาไว้ไม่ได้ แต่มีความคิดจะขายไอดีความคิดออกไป โอ๊ย.. เก่งมาก แต่ตัวเองยังแพ้ความคิดตัวเองเลย เอาความคิดตัวเองเหยียบย่ำตัวเองก่อน เห็นไหม ถ้าเราเอาความคิดของเราไว้ได้ จิตทุกดวงใจเป็นเหมือนกัน ถ้าจิตเป็นเหมือนกันแล้วเรารักษาสภาพใจของเราได้ แล้วสิ่งนี้ แล้วมันเป็นโลกุตตรธรรมขึ้นมา

นี่โลกุตตรธรรม โลกุตตรปัญญา ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมานี้ปฏิบัติ ปฏิเวธ.. ปฏิเวธมันมีอย่างนี้ ใ้อันนี้ทำกันแต่ข้างนอก เห็นไหม ทำข้างนอกเพื่ออะไร? เพื่อสถานะ ทำดีเพื่อให้คน

ยอมรับ เป็น โลกธรรม ๘ แต่ถ้าเราทำดีเพื่อดี ดีเป็นเครื่องอาศัย แต่เวลาประพาศปฏิบัติไปแล้ว
ข้ามพ้นจากดีและชั่ว

นี่สละชีวิตเพื่อรักษาธรรม เวลาธรรมพาทาย เวลามันถึงที่สุด อวิชชา ตัวที่มันไม่รู้จักตัว
มันเอง ตัวพญามารที่มันอยู่ในหัวใจของเรา ถึงที่สุดแล้วมันจะอ้างว่า “ตายนะ ปฏิบัติอย่างนี้ตาย
นะ อดอาหารก็ต้องตายนะ นั่งสมาธิก็ต้องตายนะ” เห็นไหม เอาตายเข้ามาอ้าง เรากลัวตายเราก็
เลิก มารมันก็หัวเราะเยาะ มันก็ออกช่องที่เรากลัวตาย

นี่ไงเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม! ถ้าเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม เสียสละไปได้เสียสละ
เลย เสียสละคือเสียสละให้มันตายไป อยู่พาทาย.. กิเลสของเรานั้นอ้างอิงเอง เห็นไหม คุณิเรานั้น
ภวานานะ “เดี๋ยวจะเจ็บไข้ได้ป่วยนะ เดี่ยวเราจะพิการนะ” นี่มันหลอกทั้งนั้นแหละ แต่เราก็เชื่อ
เพราะอะไร? เพราะความคิดเป็นเรา เราคิดเองใช่ไหม? ใครจะมาหลอกเราได้ ก็เราคิดเอง เราก็
เชื่อของเราเอง แล้วมันเป็นจริงไหมล่ะ? ไม่จริงซักอย่างเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาความตายๆ ความตายในโลกนี้มันมีที่ไหน ความตายนี้เป็นสมมุติ ไม่
เคยมีอะไรตายเลย เหมือนกับเขาเล่นละครกัน เห็นไหม นี่ฉากหนึ่งๆ เปลี่ยนไป ชีวิตหนึ่งๆ ก็
เปลี่ยนไป ชีวิตหนึ่งเปลี่ยนไปแล้วมันเหลืออะไร? ใครเป็นชีวิตล่ะ? นี่จิตเดิมแท้ จิตปฏิสนธิจิต
มันเกิดมันตาย ถ้ามันมีจิตเดิมแท้จะความคิดของคนต้องเหมือนกันหมด ความคิด ความเห็นของ
คนต้องเหมือนกันหมด ลูกจากพ่อแม่เดียวกันก็ต้องมีความเห็นเหมือนกัน ทำไมลูกพ่อแม่
เดียวกันยังไม่เห็นเหมือนกันเลย

นี่เพราะจิตดวงนี้มันไปเกิด แล้วความเกิด ความตายมันเลยหลอกกัน แต่หลอกนี้ผู้ที่รู้จริง
เขาเห็นจริงนะ แต่เรานี้แหละ เราปฏิเสธความเกิดและความตาย เราว่าเป็นของเราจริงๆ แล้วเราก็ยึด
เราก็เสียอกเสียใจไป แล้วมันก็ไม่พ้นหรอก ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มันต้องตายเป็น
ธรรมดา ที่ไหนมีการเกิด ที่นั่นต้องมีการตายเป็นธรรมดา ใครจะชีวิตนี้มีคำฟ้าเป็นไปไม่ได้ แต่
ถ้าใครมาประพาศปฏิบัติธรรม นี่เสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม

ถ้าเสียสละชีวิตแล้วมันจะไม่ตายเลย เพราะการตายมันหลอก เพราะจิตมันไม่ตาย จิตมัน
ตื่น คุณิคนเกิดคนตายจะไม่รู้สึกตัวเลย ปฏิสนธิจิตมันไปเกิด เราจะรู้สึกตัวได้อย่างไร? แต่ขณะที่
มันชำระกิเลสหมดแล้ว มันจะไปไหนมันรู้หมด มันไม่เกิดอีกแล้ว มันเกิดนี่เพราะเหตุนี้มันพา
เกิด แล้วเราสละสิ่งที่มันจะพาเกิดหมดแล้ว สิ่งที่ว่าเกิดมันไม่มีแล้ว มันจะเอาอะไรไปเกิด?

สิ่งที่ไม่ให้เราไปเกิดแล้ว ที่มันไม่ไปเกิดอีก แล้วอะไรที่มันเหลือที่ไม่เกิด มันก็ไม่เกิด ไม่ตาย พอมันไม่เกิดก็ไม่มีการพลัดพราก ไม่เกิดก็ไม่มีการตาย มันคงที่ของมัน วิมุตตिसุข เห็นไหม มันไม่ไปเกิดอีกแล้ว มันไม่ไปอีกแล้ว แต่นี่เรายังต้องไปอีกเพราะอะไร? เพราะเรามีเชื้อ มีการจับไต มีอวิชชาอยู่ มีมารคุมใจอยู่นี้ยับยั้งไม่ได้หรอก เราจะยืน โดยตัวเราเองไม่ได้

คูสิเวลาทำสมาธิขึ้นมา พอจิตตั้งมั่น อิม.. สมาธิเป็นอย่างนี้ เรามีอิสรภาพอย่างนี้ ชั่วคราว สมาธิเป็นสากล ทุกลัทธิ ศาสนา เวลาจิตสงบแล้วเป็นสากล สากลคือมันว่างของมันอยู่ แต่ก็ไม่รู้ว่าว่างคืออะไร? ว่างก็ยังคงถามว่า “หลวงพ่อกทำไมว่างๆ อย่างนี้ล่ะ?” ว่างเองก็ไม่รู้จักตัวเองว่าว่างอีกนะ เพราะอะไร? เพราะปัญญามันยังไม่เกิด ถ้าปัญญามันเกิด มันชำระเข้าไปนี่มันเห็นของมันหมด มันเข้าใจของมันหมด

เราเข้าใจเราเอง นี่สันทิฏฐิโก บังคับตั้ง สว่างแจ้ง สว่างตลอดเวลา สว่างโล่ง ไม่ใช่กลางวันและกลางคืน เห็นไหม วันเวลากลับคืนชีวิตเราไปตลอดเวลา แต่ตัวมันเอง พอมันจบกระบวนการของมันแล้วมันอยู่ของมันคงที่ อภุปสรรณคงที่ของมัน เสียสละชีวิตเพื่อรักษาศรัทธา แต่ธรรมอันนี้นะเราเสียสละเอง เรารักษารักษาของเราเอง ไม่ใช่เสียสละแบบข้างนอกที่เขาแลกเปลี่ยนกัน

โลกข้างนอกมันกระทบกันนะ ระหว่างโลกกับธรรม ระหว่างใจกับความคิด ระหว่างต่างๆ มันมีออกไปข้างนอกแล้วมันก็มีมุมมอง มันก็มีความเห็น เห็นไหม มันจะแก้ได้ต้องกลับมาแก้ที่เรา ถ้าแก้ที่เราจบแล้วนะ สังคมเราเป็นคนคืออย่างหนึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้แนะนะ อชาตศัตรูจะไปรบที่ไหน ก็ไปถามว่ารบแพ้หรือชนะ พร้าหมันจะไปที่ไหนก็ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้แจ้ง โลกนอกและโลกใน แต่กรรมของสัตว์ รู้แจ้งแล้ว มันก็เป็นไปตามนั้น มันจะแก้ไขได้อย่างไร แต่ถ้าเราแก้ไขของเรา เห็นไหม เราแก้ไขความรู้สึกของเรา แก้ออกจากภายในของเรา มันแก้ได้ที่นี้ละ แก้ได้ที่นี้ ที่นี้การกระทำจากสังคม ผู้ที่จิตใจเป็นสาธารณะเขาทำเพื่อประโยชน์โลก ประโยชน์สังคม เพื่ออำนาจวาสนาบารมี

พระอรหันต์ต้องสะสมบารมีมาแสนกัป พระปัจเจกพุทธเจ้าต้อง ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การเสียสละนี้เสียสละเพื่อบารมีธรรมของเรา เราทำความดีเพื่อเรา เราเสียสละทุกๆ

อย่างก็เพื่อเรา สังคมมีความร่มเย็นเป็นสุข เด็กมีความร่มเย็นเป็นสุขก็เพื่อเรา เราเสียสละไป เสียสละเพื่อเรา มันจะเจ็บปวด บางครั้งมันก็ต้องมี

พระปัจเจกพุทธเจ้า เห็นไหม พระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ สละชีวิต พระเวสสันดรสละลูก สละเมีย สละทั้งนั้นเลย เพราะการเสียสละออกไปเพื่อสังคม สังคมมีวิฤติเราแก้ไขสังคมให้ดีขึ้น มนุษย์ที่อาศัยในสังคมนั้นเขาก็ได้ความร่มเย็นเป็นสุขด้วย นี่มันเป็นเรื่องของสังคม เรื่องของโลก เรื่องของโลกมันก็ต้องทำ ทำเพื่อพัฒนาการของเรา จิตมันจะพัฒนาการ

ที่ว่าเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม เสียสละชีวิต ยอมตาย ยอมตายอย่างนั้นยอมตายเพื่อสังคม ยอมตายเพื่อความคิด ยอมตายนะ เสียสละเลยเพื่อคนอื่น ๆ ได้มีความร่มเย็นเป็นสุข เห็นไหม มันจะเป็นระหว่างเขากับเรา เวลาเราประพฤติปฏิบัติของเรา มันเรื่องของเรานั้นนะ เรื่องของเราเลย มันหลอกตายๆ เลย อดอาหารก็จะตาย ทำอะไรก็จะตาย โอ๊ย.. ทำอะไรไม่ได้ตายไปหมดเลย

กิเลสเรามาหลอกเรา คนที่ทำร้ายเราจริงๆ ก็คือกิเลสของเรา แต่ถ้าเรามีความมุ่งมั่น มีคุณธรรม มีคุณงามความดี เราก็ทำความดี ถึงบางคราวมันถึงวาระ การทำมา สิ่งที่เกิดขึ้นมา มันต้องมีเหตุมา ไม่มีเหตุมาไม่มาเจอวิฤติกันอย่างนี้หรือ แล้วพอมีเหตุมาทำไมแบ่งกัน ๒ ฝ่ายล่ะ? แล้วคนที่แบ่งกัน ๒ ฝ่ายไม่ใช่ใครเลยนะ เป็นเพื่อนกัน เป็นพี่น้องกัน เป็นญาติกันทั้งนั้น แล้วก็แบ่งกันเป็น ๒ ฝ่าย

๒ ฝ่ายมันมาจากไหนล่ะ? มันก็มาจากพวกเรานี้แหละ มันมาจากความเห็นในหัวใจมัน แยกออกไปเท่านั้นเอง มันทะเลาะเบาะแว้งกันมาจากไหน? ก็มาจากเพื่อนกัน มาจากพี่น้องกัน มาจากญาติพี่น้องกันทั้งนั้นเลย แต่เพราะอะไร? เพราะกิเลส เพราะมุมมอง ฉะนั้นมันถึงไม่ชอบ

เราเสียสละ เราทำคุณงามความดี เข้ากับความถูกต้อง เข้ากับความชอบธรรม มันอยู่ที่วุฒิภาวะ มันอยู่ที่ปัญญา มันอยู่ที่กระแสนกรรม อยู่ที่สายบุญสายกรรมของใคร มาจากสายไหนเขาก็มีมุมมองเหมือนกัน

เรามองว่าทำไมสังคมนั้นมันไม่น่าจะเป็นไปได้เลย ทำไมคนที่เขาเชื่อถือนั้นจะเป็นไปได้ล่ะ? เพราะมันมีความเชื่อของเขา เห็นไหม เหมือนรสนิยม รสนิยมคนมันเข้ากัน เข้ากันโดยธาตุ เข้ากันโดยความเห็น นี่เราต้องมีสติของเรา เราดูแลรักษาของเรา คุณติการเสียสละขององค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันมีเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป เราก็ไปมองกันว่าทรัพย์สมบัติของเราจะมีคุณค่ามาก เราไม่ได้มองว่าคุณงามความดีเราจะมีคุณค่ามากกว่าสมบัติเลย

ทรัพย์สมบัติที่มีขึ้นมาเพราะมีเรา เห็นไหม เพราะมีเรา เราถึงแสวงหาขึ้นมา สมบัตินั้นถึงเป็นของเรา แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติ ของๆ เรามันเป็นอามิส มันเป็นของชั่วคราว เพราะว่ามันต้องพลัดพรากจากกัน แต่คุณงามความดีมันจะพลัดพรากจากเราไหม? มันจะเป็นของเราตลอดไปนะ แล้วยังอริยภูมิมันเป็นของเราโดยชัดเจนเลย มันอยู่ที่ใจของเรา เห็นไหม เราต้องทำไม่ใช่ว่าอยากได้ดี อยากให้สังคมดี อยากจะมีความสุขนะ แล้วยิ่งนั่งมองกัน แล้วคนก็ว่านั่นก็เสียหาย นี่ก็เสียหาย

นี่ไงมิจฉาใจ นิพพานเป็นความว่าง ก็คิดให้มันว่างไว้ นี่ว่างแบบขี้ลอยน้ำไง ว่าง ว่าง ว่าง แบบไม่มีอะไรเลย ว่างแบบไม่ได้อะไร ว่างโดยความโง่ ถ้าว่างแบบความจริงนะมันรู้แจ้งแล้ว ว่าง ต้องขุดคุ้ย ต้องแสวงหา ต้องมีการกระทำลากออกมา อวิชชา ลากทิวิมานะ ลากความเห็นมันออกมา

“การฆ่าที่มีประโยชน์ที่สุดคือการฆ่ากิเลส”

การฆ่ากิเลสในหัวใจนี้เอามันออกมาฆ่า แล้วเราต้องฆ่าเอง แล้วการฆ่านี้ คุณค่าความคิด ฆ่านามธรรมเอาอะไรมาฆ่า ไม่มีมรรคญาณจะเอาอะไรไปฆ่า ถ้ามันฆ่า เพราะมันทำแล้วมันจะเข้าใจว่าข้างนอกเวลามันวิกฤติขึ้นมา เหมือนเราเป็นพ่อแม่คน แล้วลูกเรามันจะตกทุกข์ได้ยาก พ่อแม่จะช่วยไหม?

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจที่สูงกว่านะ หัวใจที่เห็นประโยชน์กับสังคมนะ ถึงเวลาแล้วเขาจะติจะเตียนก็ต้องทำ ทำเพื่อความดี แต่เขาจะติจะเตียนขนาดไหนนะ คุณสิเวลาฝนตกทั่วฟ้าไหมล่ะ? ฝนตกทั่วฟ้าทุกคนได้ใช้น้ำ ได้ใช้ประโยชน์กันหมดเลย นี่ก็เหมือนกัน สิ่งทีเวลาเป็นสมบัติสาธารณะทุกคนได้ใช้ได้สอยนะ เวลาฝนตกขึ้นมา คนจะเชื่อหรือไม่เชื่อ ฝนมันก็ต้องตกเป็นธรรมดา

นี่ก็เหมือนกัน สังคมจะทำดีขึ้นมาแล้ว คนอาศัยสังคมก็ต้องเป็นธรรมดา เขาต้องได้ประโยชน์ของเขาทั้งนั้นแหละ แต่เขาจะเชื่อหรือไม่เชื่อ เขาจะอย่างไรมันก็กรรมของสัตว์นะ เรา

ไม่ต้องไปแบกโลก เราต้องทำเรา แล้วพิจารณาเราให้เป็นประโยชน์กับเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา

เราเกิดในโลกนี้ ธรรมะ เห็นใหม่ นี่พุทธะ ศาสนาพุทธศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาของเรา ปัญญาต้องให้เป็นสัมมาทิฐิ ปัญญาให้มันเป็นความถูกต้อง อย่าให้เป็นมิจฉาทิฐิ มิจฉาทิฐิ เป็นปัญญาเหมือนกัน แต่ปัญญาคด ปัญญาโกง ปัญญาเอารัดเอาเปรียบ ปัญญาอย่างนี้ไง ปัญญา เทวทัตก็ทำให้ตัวเองได้แต่ทุกข์แต่ยากไป

ปัญญาของพระโพธิสัตว์ เห็นใหม่ เสียสละ คนเห็นว่าเป็นคนเสียเปรียบหมดเลย อะไร เสียสละลูก เสียสละเมีย ทุกอย่างเสียหมดเลย แล้วได้อะไรขึ้นมา? ได้โพธิญาณไง ได้เป็นศาสดา ใจ ได้สิ่งที่เป็นประโยชน์กับสังคมโลกจน ๒,๐๐๐ กว่าปี เราถึงกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เพื่อระลึกถึงคุณงามความดีของท่าน

ปัญญาคูณ เมตตาคูณ ที่ท่านรื้อค้นขึ้นมาแล้ววางให้เรา ให้เป็นศาสนา ศาสนาเชื่อมให้เป็นชาติขึ้นมาได้ ไม่มีศาสนาเชื่อม ชาติมันจะไม่เกิดขึ้นมา คนมีความขัดแย้งกัน คนมีแต่ทำลายกัน มันจะสามัคคีเป็นชาติขึ้นมาได้อย่างไร ต้องมีศาสนาถึงมีชาติ มีชาติถึงมีพวกเราขึ้นมาเป็นประโยชน์ เห็นใหม่ นี่สังคมโลก แล้วเราเกิดในวิภวติ..

ไปอ่านในพระไตรปิฎกสิ เวลาเกิดแต่ละภพ แต่ละชาติเป็นอย่างไร แล้วนี่ก็ภพชาติเรากภพชาติหนึ่ง แล้วมันก็เปลี่ยนไปอย่างไร อ่านพระไตรปิฎกมาแล้วก็มาดูปัจจุบันนี้ มันวิภวติอย่างไร? อ่านพระไตรปิฎกมาก็นี้กว่ารู้เรื่องใจตัว แล้วสังคมเราก็มั่นไม่ไช่เรื่องไกลตัว มันก็เรื่องเรานั้นแหละ แต่หัวใจเรายังเป็นเรื่องของเราใหญ่

ถ้ามีสติสัมปชัญญะ แล้วมองโลกเข้าใจ แล้วไม่เป็นเหยื่อ ไม่เป็นเหยื่อของสังคม ถ้าถึงคราวจำเป็นเราจะต้องเสียสละเพื่อประโยชน์เราก้ทำ ทำเพื่อสังคม นี่มันเป็นการสร้างอำนาจสร้างบารมีของตัว ใครไม่ทำอะไรเลยก็จะไม่ได้อะไรเลย ใครทำอะไรก็จะได้อะไร

คู่ออย่างเสียสละ เห็นใหม่ เราเสียสละต่างๆ คนที่ได้รับไปเขาได้ความร่มเย็นเป็นสุขจากเรา นั่นนะของเราทั้งนั้นแหละ ไม่ใช่ของเขานะ เพราะอะไร? เพราะอีกมิติหนึ่งบุญกุศลมันเป็นทิพย์หมด มันเป็นประโยชน์กับเรา แต่คนไม่เข้าใจ คนไม่เห็นมันก็ไม่ยอมทำ ทำไม่ได้.. ทำไม่จะทำไม่ได้ ถ้าคนเห็นประโยชน์ทำได้ทั้งนั้นแหละ

ถ้าทำได้ ประโยชน์ข้างนอก ประโยชน์ข้างใน นั่งสมาธินี้ไม่มีใครยุ่งกับเราเลย เราต้องบังคับตัวให้ได้ แล้วต้องทำให้ได้ แล้วจะเป็นประโยชน์จริงๆ อันนี้มันเป็นประโยชน์ เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิโกลที่ไม่มีใครมารบกวนได้ มันจะเกิดขึ้นมากับใจเราเอง เราทำของเราเองจะเป็นประโยชน์กับเรา เอวัง